

ms 18

JANVIER

III

1 VENDREDI. Circoncision

1-364

Las Flores del gay Saber

(Ms. de Barcelone, Biblioteca de Catalunya, n.º 239).

(V. 1 a 311)

Le debut est publié dans Le Recueil de l'Académie des Fours Floraux, 1917.

[F.º 85, v.º] Ayçí comensa la segonda ^{parts} ~~partida~~ e mostra primeramen ques es compas.

Compas es mesura d'estar ~~de~~
Pauc e trop per dever paufar. 3/
Encaras se pot atressi:

315 Declarar con vezets ayçí: 318.

Compas es mesura que pausa
Dever e pauc ne trop no lausa;
E per ço ne deu mens ne may's
Arri en rims gant es verays

320 E segon dever compassatz. 340

[F.º 85, v.º] E car segons que par assats,

JANVIER

2

3 DIMANCHE. Ste Geneviève 3-362

Ayer mostra per gal orde deu procesi.

En los mandamens que dixs so,
Nos avem fayta mencio

De coblas, lasgals soen prendo

325 La forma de rims e s dexendo, ~~325~~

E los rims de las distincions

Las qals se fan de diccios,

Ez apres de sillabas motas

O d'una las diccios totas,

330 Ez apres cascuna sillaba ~~330~~

De letras o d'una sillaba //

A letra donchs primeyramen

Prenda nostre comen samen;

Pus direm dels autres a tyezza.

La primera manera de rotz per dar
az entendre ques es letra.

335 Mas per dar scienssa plenezza ~~335~~

E per miels claramen apendre

ques letra, deu xascus entendre

Crom no pot ges formar los motz

Ni les paraulas senes ~~az~~ rotz.

JANVIER

3

5 MARDI. S. Siméon

5-360

- 340 Votz prendem significativa ~~340~~
È tal que certamen si escriu. ~~30~~
Nostre saubers autra non vol,
Ne quier neguna votz ne col
Escura votz ab lo Confus
- 345 Que no pot escriure degus, 345
Con fay l'entens can plora mot ~~35~~
Ab gran sospir e ab sanglot;
Gar desplacer la votz denota
È no s'ien pot escriure ~~jota (sic)~~ iota
- 350 Segons que pot chascun vezer. ~~350~~

La segonda manera de votz.

- Ayta pauc es d'agust saber ~~40~~
(Pausat qu'escriure se pogues)
gant alcun vos sens non es pres,
Con le corps ab la votz mal clara
- 355 Crida Crohae, esta votz ara ~~355~~
si escriu e ges no s'entendem. ~~35~~

La manera de votz.

Almens ades la votz prendem

JANVIER

4

7 JEUDI. S. Théau

7-358

Can per ~~fa~~ [e]scrivere non es alta,
Ni luyñ bon horn non acapta,
360 Si corn fay leos can rugis ~~360~~
Ab auta votz e'l los mugis,
Cant mant home son e ~~per~~ lus ~~(1)~~
Fan entre lor murmur e brutz;
[9-86, 20] Hora donch es c'orn procevisca
365 Ex ayi letza difinischa. ~~365~~

La diffinicions de letza.

Letza votz es no devisible
E per escriure covenible;
Letza, per miels esser espоста,
Es menors parts de votz composta.
370 Composta votz es appellada ~~370~~
Dicciós, car es compilada⁽¹⁾
O de sillabas o de sen
O gan diversas letzas pren.
Tot es una dicciós o motz,
375 Mas que varians es la votz, ~~375~~
Si be l'entendimens es us.
Pluramen pot vezer xascus
(1) Ms. complida.

JANVIER

5

9 SAMEDI. S. Julien

9-356

380 q'una vocals sillaba fay
É diccio gar hom ne tray
Clar entendimen ez obert
q' d'agell se compon tot cert;
É gayre no trobam d'aytals.

Mostra de las vocals goras so plenissos-
nans ez oras utrissonans.

385 A, e, i, o, u son vocals
Les gals trobam segon romanç
Alcunas vetz plenissonans,
É. c.⁽¹⁾ adonehs an loz propri so;
É q'entendatz esta rayzo,
Donam vos per exemple las,
Bels e fils, joy e lutz e bras,
É trops d'aytals c'orn pronuncia; 390

390 A, e, o sonen d'autra guia
Ab so petit e mejencier:
Exemple vos dam vertadier
É manifest troepa grana

395 Bes e devers honors e Jana,
[sic ms.; l. et.] Éls autres c'orn ditz enaysi.
Pero, segon art de lati,

JANVIER

6

11 LUNDI. S. Hygin, pape

11-354

Pot hom enger Semissionas

. U. paugar a nostre semblan :

400 Ayssio podem mostrar per cum ~~400~~

E per ayssesit vocable sum ;

Mas uzatges encontra ditz,

Le gal a totz es plus ayzits,

Car miels ligem nostre lengatge

405 Gan es escritz segons uzatge, ~~405~~

Per clom lo sec en cesta part.

Cum e sum, q'is vol, segon l'art,

Son escrit e tuyq loz compost;

Pronunciar se mostra tost

410 Per cumpas e per cumpromes. ~~410~~

E trobam que las dexas tres

Vocals en mot o so plenier

Donan soen o mejencier .

Un mot se vol dir qe no cal

415 [386, v.] Consonan mudar ni vocal ; ~~415~~

Peru, deca que e l so varian,

Loz sen ades del tot cambien,

Ez adonchs nomnar las cleuetz

Vtrissonants, si com podetz

420 Vezer eyshemple en est vas, ~~420~~

Pos e pres, tort e ~~tot~~ e pas.

col

JANVIER

7

13 MERCREDI. Baptême de N.-S. 13-352

ayco
~~Aixto~~ pot be chascus entendre ;
É devetz enqueras apendre
Que per los noms pauzatz lassus
425 De las vocals poyra xascus ~~425~~
Los rims nomnar el (vic) motz sis vol.
Ceyl qi rims utrissonans col
La vocal semissonan tenya,
Que miels legir a tots ensenya ;
430 É veus eysemple manifest ~~430~~
que nos pauzam en aycest test :
Si pres de saris homes vas,
Leument no seras foyts ne vas ;
Mas gant (ms. q̄t = queb.?) regardes a lor pas,
435 Ja no t failliza vis ni pas. ~~435~~
Li Catala son gran dictayre,
Pero d'ayssò no sabon gayre,
gar de petit fan plenier so.
Per ço vocals nomnadas so,
440 gar certa rotz mostra cascuna ; ~~440~~
Estyers lor non trobam neguna
que pueca be pronunciar
ne certa sillaba formar,
Per qe son vocals apelladas.

De letras consonants
~~~~~

JANVIER

8

15 VENDREDI. S. Maur

15--350

445 Las autras son totas nomnadas
Consonans, car ellas totz temps
sonen ab les autras ensemps.

~~445~~

Car a nos son abastans
Letras, vocals e consonans,

450 Per ço las avem devesidas;

~~450~~

Semi vocals, mutas, líquidas

No devesim ni declaram,

gar ayssi de lor non uçam,

si donchs no son consonas dichas.

.I. e .u. tenon loc soen de consonan.

455 .I. e .u. soen son escrixas

~~455~~

En loch de consonans del tot,

gant al comensamen del mot

ab altra vocal se enlasso,

O gan si mateyhas abraço

460 El miey del mot fan atretal;

~~460~~

E donam vos eysemple tal:

Valors veraya vida vol

E via justa gier e col;

[F. 87, 20] Engan, frau, barat e enveja

465 Moven en ayest mon pejeja

~~465~~

JANVIER

9

17 DIMANCHE. S. Antoine 17-348

Als gals tots temps fugir vullats,
Si valor qerets ez amats,
gar per lor es ades perduda.

U prop g o q no es vocals ni consonans.

470 U pu vocal non es tenguda
ni per consonan a prop g
o q vocal sequen rete⁽¹⁾,
Cōma qi lagui totz temps qier⁽²⁾
Languis sos cors a l'endrier (sic),
Car lonchs trebayls home decay.

Dels ajustaments de vocals qu'es appellats
diptonge.

475 Autres ajustaments se fay
de vocals e chascuna ferma
Reman e sos poders no merma
Le gal diptonges deu nomnar
Chascus segons q'es aci par.

qu'es es diptonges.

480 Diptonges es enlasmens
de duas vocals sostenens

En una sillaba lor forssa

(1) Sic ms. ; lire dece ?

(2) Languis et lagui sont exist. en toutes lettres avec q'ier suscrit

JANVIER

10

19 MARDI. S. Sulpice

19-346

On per se xascuna s'esforssa
Segons lo drechurier u³fatge

485 De parlar en aycest lengatge. ~~485~~

Trobam que VIII diptonges so
Pauzat en fi de dictio diccio
Ab bon accen leyal e fi,
Li gal son declarat ayssi :

490 Ay, ey, oy, uy, au, eu, iu, ou, ~~490~~
Say, vey, joy, cuy, vau, teu, viu, uou;

No fan veraya manentia
Ya, ye, ue per deguna via,

he son diptonge coma gripia,

495 Lieg ~~et~~ primier, enuey e cepia, ~~495~~

Car son dos sillabas en una
E per se non escay deguna,
Ez ayxi de lors semblants tots.

E gar trobam diptonges mots

500 Diapells mateyres ~~en~~ ^{de} la fi, ~~500~~

Li gal son pauzat atressi
Al mieg ez al comencament;

Salvayre vos dam per quirent

E nos mateyres e laroya

505 Ez ayga, reyra, peys e joya, ~~505~~
Ez enayssi d' autres gran re.

JANVIER

41

21 JEUDI. Ste Agnès

21-344

[Fº 87, ro] De yeu e de sos semblans hon
ha tres vocals

Ajust diptonge yeu zete
tres vocals segons qe vezem;

510 Enpero d'agell je dizem
quien una sillaba pausada
ne son doas ~~ex~~ enputadas;

Ez enayai pot hon gandi'z
a ceyls q' volran contradi'z
a la diffinició nostra ~~u~~.

515 Car dos vocals dit'z e mostra;
Ago meteyx dizem del puey,
qaz Bastholmieu, Sieu e huey,
E no volem oblidar nuou

520 E dam l'ien per compayon buou
E d'autres motz q' son aytal. ~~elo~~

Vocal ni' m denan vocal ni' z denan
z ni' s denan z, gan denan s ha
autra consonan, no deu hom paüzar
en diverses motz.

Vocal denan outra vocal
En divers mots degus nos meta,
Si plazen obra vol e neta

JANVIER

12

23 SAMEDI. S. Fabien

23-342

529 È mens si las troba d'un for,
Coma vostre nom ha cor
Car dona agradiva etz.

Dez e de f denan z.

Engeras may's saber devetz
 que z no vol z aprop si;
 È dizem vos may atressi:

530 que denan z no metats f,
 Si consonans daran l'es pres,
 Si com Phelips Reys per zago.

È si en pauza de brodo
 Pot hom trobar en mieg de lor,

535 Reputam lo vici menor,
 Segon ges ayçi declaram

En est eysemple que pauçam :

L'un y temps no fo ordes ab desmesura,
gar pres son nom ayçi ges de mesura;

540 Ben deu voler regla donch zetenir,
Gils ordes sants ^{reset} ~~reset~~ per Dieu servir;

gar estiers be a Dieu no fa son grat.

Sil verset trobam termènat

En una de las sobre dichas

545 Letras, pueys las trobam escrichas 545

JANVIER

13

25 LUNDI. Conv. S. Paul 25-340

Al començament Tes tot mieç
Del verset com mantenenent lieç.

Excepcions de las reglas dessus paucz adas.

E paucam vos del tot exems
De las vocals gi, ni e si,

550

VIII liat diptonge d' accen

~~550~~

[3° 88, 2°] quez en la fi trobam, si en
ay, ey, oy, uy nombre tenetz
au, eu, uu, ou, car VIII n'oretz;

Per que si paussats son e mes

555

Benan vocal vici non es,

~~555~~

Si con Johans me fay enueig,

Ez enazi de tots los hueig,

Los gals podretz ayssi vesser.

Yeu e luent podon loch aver

560

apues vocal; M es ab vici,

~~560~~

Com yeu fay be huey mon offic,

Com huey podets virar los motz;

Ez ayssi de fest e de lotz.

Son semblans qe trobar proyrets.

565

Diptonges no vol lunya vetz

~~565~~

Son par senes mieç encontrar,

JANVIER

27 MERCREDI. Ss Martyrs R. 27-338

14

Car trop fan la gola badar,
Si co yeu huuey auzi la mesa,
Don joy ay gran dins en ma pesa ;

570 Ez ayzi de tots per semblan. // 570

Li ~~li~~ mot sinalimphat s'estan
Denan vocal, si bes fermeno
En m, qar la regla no teno,
Segons qes ayzi vesetz ara :

575 Be m'es la mortz greu e amara, 575
qar ras totz latz vey qe m'albira,
E m'assallis don ay gran ira
E gran pahor can ma sove.

Per i^e la regla no te, ~~575~~

580 Per qe soen no las prendern : ~~580~~

En divers motz pausatatz avem,
Car qes no cal duptar en .I.

Ez ayso clar es a cascu,
Si com Johans garde Maria,

585 E Cleophas ray per la via, ~~585~~

Parlan de ceyl a cui sermonea.

Ayzi mateiz vezem qe sona
abitutz ab son casual

En lo nominatiu plural,

590 Si la voz es del masculi. ~~590~~

(1) Il faut lire sans doute per z i. q. Gation. Arnoult, I, 28.

JANVIER

29 VENDREDI. S. Franc. de S. 29-336

13

Si donchs, coma vesetz ayssi,
Del tot sincopa no ls agessa,
Com li honest fan penedensa
E li veyl son beyl d' Aycelina, u

595

~~595~~

li amich veray loz amor fina
Mostran als obs ab veray cor.
E si las vocals son d'un for,
Sian d'aytals mots sincopats
Coma l'iznel son epagats

600

~~600~~

E l'izat no fan mayz contendre.
Cotz aycests vici's volen pendre
Per leyscusats de tot en tot,
gan se fa per aver lo mot
O miels o plus beyl dir no's pot

605

~~605~~

Coma tu as cara d'arlot.
Ez enayssi cresats cascus
Dels autres resitats lassus,

[908, v^o]

Car mayz val le fruyts que l'escorça
E la razos a pauch de força.

610

~~610~~

quez l' devant l' hom no pauz
Ni n' devant d' non metam,
Per qe del tot la reparam,
Car non es vici's ni peccatz;

615

~~615~~

E disem Dieus sia laupatz

(1) Il n'enque un vers. Nous le comptons dans la numérotation.

JANVIER

31 DIMANCHE. Septuagésime 31-334

16

Car el lo mon ha rezemut.
Don nos avem gauyg e salut.

E qi tener o vol del tot,
garde qe noy layxe lo mot,

620 C'om deu tostemps lo miels xausiz, ~~620~~
En res no volern contradiz

que ja las autras consonans
No metam denan lors semblans

Ho denan vocals en tots lochs,

625 Si be vezem qu'en alguns lochs ~~625~~

ffan entie lor ez aspre so,

Coma veritat ama tostemps

Perço qe de bontat exemps

No sias per greu occayzo.

Après a preposicio deu hom pauzar z
o d qan se sec vocals.

630 Après a preposicio ~~630~~

Seguen vocal zeda metetz

o d, si con vezer podetz:

Anar me play ad Alamanya (")

Car az ueyl vey la valor granda

635 Del sien gentil cors plazentier. ~~635~~

(") Lisez Alamanda.

FÉVRIER

17

1 LUNDI. S. S. Ignace

32-333

Aprop e deu hom paüzar t o g.
mm = mmmmmm = mm

E vol t aprop e requier,
Peru at z miels se lieg,
Vocal siquen, senes tot miog,
Segons quies declarat dejos.

Aprop o deu hom paüzar g.
mm = mmmmmm =

640 Encaras mayz demostram ^{vos} ~~not~~ ~~640~~

Quien semblan cas o disjunctiva
Vol ques apres geda s'escriva,
Segon quies pausat claramen
En aycest exemple sequen :

645 Aylas ez eu ge sabray dir ~~645~~

Oz en gal loch porray gandir.

gan veray mal fer ez enich

al pas dela mort l'enemich,

Sivos adonchs per cortesia

650 No'm socoretz, Verges Maria, ~~650~~

q'ieu tan Joen ay reclamada.

De la acordansa de b e de p.
mmmmmm = mm

Per b es p toen paüzada,

FÉVRIER

18

3 MERCREDI. S. Blaise

34-331

[Fol. 20] qar ellas han un meteyx so
qan son vas fi de diecio,

655 Si con Johan car la fe sab
avem per major e per cap.

655

E di aytals motz q'en son assatz
Essem e temps s'acordo be,

qar en temps p no sona re

660 qer qe'l dig zim no prendatz. ~~660~~ (sic)

Del so de g e de c.

Si g a vocal ajostatz

de a oz u suaumen sona,

E veus ne garentia bona:

Plagua lo drago qe degu

665 Dels tieus no rapa, dieus, car tu ~~665~~

a tot qantes yest sobizas.

~~Per qe degus non es certas~~

qi jay, dejus ~~restia~~ ~~restia~~ ne joch / resoria

ab g, com fan alcun badoch,

670 qar aytal so no pren aqui; ~~670~~

Adonchs aysso tanh ab la ~~restia~~ i

Oz ab e senes tot meja,

Car ab ley sien lassa tot pla,

W qant est le sens de restia? el qual est ce mot? Il sembla
qu'on ne puisse pas lire autrement le mot est restia avec i
susent entre t e u. In non p q u m p u e n
resoria.

7 DIMANCHE. Sexagésime 38-327

Per qe lo crim no sofferretzDe la acordansa de c e de g e de l'x.

Lo drey so de c mantas vetz
 Han g e l'x, si ben pauzadas
 No son en la fi nitrobadas;

700 L'x artes e quar e quas e quara ~~700~~

~~D'ayso fan garentia clara,~~
 [7089, vº] Per que d'aquo ~~se fan~~ ^{dul far} no cal.

Ques hom deu escriure Sciensa ab d
e ab c.

E donam vos doctrina tal
 Que se en comenssamen
 705 D'aquesta d'icció seguen
 Pausets, so es Saber : Sciencia (sic).

De la natura e del so de h.

De h haiats tuyt sovinença
 Que non es letra, mas sol nota
 Quez aspiracio denota,
 710 Segons qu'en ayceste motz vesetz: ~~710~~

710 (1) Sic ms. l. Cartes or Kartes.

FÉVRIER

9 MARDI. Ste Apollonie

40-325

21

Homs e honor, honest, haretz;
 Mas degus del h non aspira,
 Pusque s'inalimpha los tira,
 Si com be say qu'aretz paria
 D'orne, d'onor e companyia,
 Estiers fan aspiracio.

715

~~715~~

H mudar no layra lo so
 De t, quar vocals ve de re;

Mathias

~~Mathias~~ ne fay promta fe, ~~Mathias~~

720

Per que ceyls que mathias ditz ~~720~~
 D'aquest saber non es ~~graxitz~~ garnitz,

gar h lo so de t empara;
~~Positio~~ mescl'es ara, Pero si no si
 Son propri so, la t perdera

725

E coma c ades sonera; ~~725~~

gar t gant's s'ajosta ab i
 Vocal siquen, segon lati,

lo so de e pren mantenem;

Per diccio par claramen,

730

Car totz temps vol t retenir. ~~730~~

Mas del tot non pot loch aver

so que dizem segons romans,

Ans regets que fayl a grans pans

Segons que mostre presentier

735

Estiers, garentia, mostier, ~~735~~

È gran re maye d' autres vocables
 de divers o de semblant cas,
 Per dar exemples convenables

Ayçi avant se mostra que h sona e
 V manieras, segon que s'ajusta ab V letras.

Enquiers pren do d' autre compas

740 H prop c, l, n, p e s 740

Vezer ho podets ayçi pres;

Per aycest mot empaych empaca (sic),

Estrech, estrecha, gach o gacha,

de l' batalh, perilh e faylha,

745 Cayl e metailh, vurilh (sic) e grailha 745

de n' aretz gajanh, gajonha,

Endenh, endenha, bank e banha.

[9090, 20] de f men so p e appar

Per Phelip e philoso (sic) clar;

750 E puy de s abaysh, abaysha, 750

Meteysh, meteysha, quaysha (sic) o quaysha,

Els autres d'aytal scriptura.

Cuyll gi d'aytso vol aver cura

pot vezer en aycesta part

755 Car gaych ab h seguen la art 755

(1) Ou vitrilh.

13 SAMEDI. S. Lésin

44-321

Prescriu certamen e empaych,
Nablech, e discrech e gomach,
Empacha, gacha, neglecchos,
 Ne son guiren totas sayssos,
 760 qi vol ad ayssso contradir. ~~760~~

Ques h es de aquella mateza con-
sonanca ez ab outras letras.

Pero de tot no.s pot seguir,
 Car lariq e zariq e frei q [e] rey q
 En la fi vdon q per drey;
 E diayssso laja, zaja, fejja
 765 Ffan testimony clar e veja, ~~765~~
 Car g e j prendon semblanca
 Alcunas vetz de consonanca;
 Car j per g era paugada
 Enens qe h fos atrobada,
 770 Si com per los actors se mostra. ~~770~~

Las sobredictas doas doctrinas tornon
ad az una e pautam razo per que.

E car segon la razo nostra

FÉVRIER

24

15 LUNDI. S. Faustin

46-319

C, h, i, g en tant s'aveno
que semblant so motas vetz meno

~~E. l.~~ ~~El~~ rims es bos ~~z~~ acordans

775 Ez ayco guardar es affans,
gar hom g escriu e pus leu

~~775~~

que no fay ch e /pus breu, [es] /

Per co dizem ges aytals motz

ab g podem scriure totz,

780

Coma playg, dreyg, escarg, enverg ~~ra~~

E ruig e tuig e roig e cuig

E ceyls q'om per ~~aytals~~ aquests enten.

Del so de l.

L doble so trobam que pren;

Mal e carall mostren lo ver,

785

Per qez no fan rim de plazer,

~~785~~

gar en aquella dictio

vezets ~~que~~ ge l a plenier so

Ez en aqesta mejancier;

D'ayso garen son verbadier

790

Fel, mala, bel, bala per dreyg. ~~790~~

Del so de z quant es pausada entre
doas vocals.

FÉVRIER

29

17 MERCREDI. Cendres

48-317

Petit so fay z ~~et~~ ez estzeig,
 Cant entre doas vocals es meza
 Ez en fi de motz ha varega;

[Fo go, vo] amar e ver ho mostro clar.

795 Enayzi matez vol sonar

~~795~~

Entre consonan e vocal;

Beslimoni vos fan lejal

arma, vergier, cortesa, perla,

barat, mirrier, promesa, merla,

800 Car el miçg z pauc so rete

~~800~~

E cant fort sona dobla se,

Com terra, corz, error e ferz.

Ez ayssò qe pauzam de z
 que's pot doblar en fi de mot

805 Es al lati contrari mot;

~~805~~

Segons lo malestar essem

En la fi no podon luyñ temps

Doas mateyas consonants;

Mas nos seguem nostre romans,

810 Lo gal estiers mantas retz sona Ho

Segon la retz ges hom li dona,

que'l lati no fay coma falk,

Auch e peysh, brach e batalh

E motz quen a d'ayesta sort

815 Al començamen sona fort

~~815~~

(1) Ms. qna.

FÉVRIER

26

19 VENDREDI. S. Gabin

50-315

Ez aspramen coma zevin,
Ramell e zesplan dens e ziu
 E ceyll qui son d'esta faysso.

Del So de S.

- 820 S pen de zeda propri so,
 Cant al mieg de vocal se pauza; ~~820~~
 E dam vos per exemple cauza,
Preso, zazo, plazer e zoza;
 E car en legir aytal gloza
 Trobam mant home qe s desvia,
 825 Per co nos scienmen tot dia
 En loch de S escrivim (si) zeda,
 Per co qe certa via zeda
 de legir a tots e maye clara.
 Pero si S no desempara
 830 Son propri so, qant es pauzada
 Ses mieg entre vocal, doblada
 Vol esser com bassis e plassa.
 S apop qae tots temps sienlassa
 Vocal se yuen ses tot meja,
 835 Si com reser pot aysi pla
 Qi del saber se vol dar cura.

FÉVRIER

27

21 DIMANCHE. Quadragésime 52-313

Las! ges ay fäeh, de tal ponchura
ges hanc no crey ne fos plus grans
Me ~~fassa~~ faça l'ienemich truans
840 Di' infern ges ab si' tan es fals
que negun jorn no pesa d'als
mas ges ab peccat el me prenda.
Ayso pero cascus entenda
que si per s hom geda pauza
845 que jes non es estranya cauza,
gan lonchs usatges o regier;
E dizem may's a l'enderier
que nos geda per s mehem
En fi de motz ez escrivem⁽¹⁾
850 Coma salutz ez amistatz,
[F. 91, 20] los noms en ans, ens termenatz,
ons, an, en e on reservatz.

Dels noms termenatz en ans ^{es} ~~en~~
ens es en ons.

Rims en ans, en ens ez en ons,
Coma sans, arimens e fons,
855 Escrietz ab en e [ab] s
E ses s ez aquestz d'apres

(1) Escrit d'abord escrivim, comme au v. 826; i a été corrigé en e.

FÉVRIER

28

23 MARDI. S. Pâques

54-311

An, en, quan rima fan e^z on,
 Com a gen, atretan e fon,
 Per far acordança may's pura;
 860 Estiers quis vol, si lor natura
 Ho regier, podon aver te;
 De temps no cal remoure pe,
 Car sona pauch si com vesetz.

De la natura de t denan ges e ge.

Denan ges e ge te metetz
 865 O q con relotge, paratge,
Jutges e metges, d'agradaatge,
 Car al mens han consonan so,
 Sitot leonismes no so,
 Ez enayxi turig lor semblan.
 870 La regla fayl qan es denan
 Diptonges oz ar ⁽¹⁾ ses tot mieg,
 Oz on ⁽²⁾ segon ges ayçis leig:
Abreuge, diptonges e marge
E verges, canonges e lange
 875 E motz ayçals c'om pot trobar.

Doctrina d'alcuns motz.

(1) a peu visible; peut être er. (2) O peu visible.

FÉVRIER

29

25 JEUDI. S. Valburge

56-309

E volem vos en may tractar
C'om pot dir parlet o partec
E si noms es vol c cum pec,
duc, grec e foe senes mudança.

De la consonança de t e d en fi de
mot.

880 Una mateixa consonança
Han t e d en fi de mot,
E fan rim consonan del tot;
Per que segon us si pauzam
L'una per l'autra no pecam,

885 Si com l'avars per aver ard
Le franchis ha joy quan lo seu part;
Qi per sa colpa lo sieu perd
No l tingats per sari ni curt,
De trop d'aytals c'om ditz tots jorn.

De la natura de x.

890 Si de x regardats lo torn,
Aras en g ades en c
Ilen muda com veyrets dese,
[Fog. v.] Ez ayssó mateix en lati;

FÉVRIER

30

27 SAMEDI. Ste Honorine

58-307

De q podetz veser ayssi

895 Coma naya e lonix e debriz
 E loz semblans com pez, mendia,
 Per vagua, per longua, destrigua
 E per aquest pegua, mendigua.

Aquo meteix dels autres motz;

900 Mas x e c als sequens tots
 Semuda coma urex e blanz,
adonz e tox⁽¹⁾ e rix e franz,
 Ez apar be per greca, blanca,
 adoncs cota, rica, franca;

905 Ez ayssi par en esta part
 qe tuig s'escriu segon art.
 ab x ab ct cascus

Jo en los escriu segon us,
 si com vejets pacs, decs e loncs,

910 Rics e mendics, blancs ez adoncs.

J en .i. mot fa loc ad x
 E c no se mou de los decs,
 Exceptat execucio.

Fhan clara demostracio

915 D'ayssso qui be ^{si} ~~si~~ vol atendre

(1) au v. 902 on lit tox, au v. 904 cota: comme ce, deus
 vers se correspondent, il semble qu'il y ait erreur de
 scribe: lire tox, toca? ou cox, coca?

De la natura de y grec.

De y que deu cascus apendre
 que tots los diptonghes qu'avem
 En la major part n'escrivem;
 Per lo qual rago par avatz
 920 que vocals aquellas metatz
 E no creyatz l'un y exemplari
 D'orne que pauze lo contrari,
 Qui en esta part tuiz determineo
 Segon qe nostre major teno.

Ques es letra.

928 Letra son nom de legir pren,
 quar mostra sendier eviden
 De legir segon qe vezer
 Pot cascus leument e saber.
 Vist es de letra lo proces.

La diffinicions de sillaba.

930 Sillaba demostrar apres
 Volem tantost es atresi
 Diffinir com vezetz ayçi:
Sillaba rotz es literals
Segons los ditz gramaticals

- 937 Sots un accen pronuncia da
Ez en un trayg d'una levada (ms. levada).
 Per una sillaba jutgat
 Son luyg li mot ayçi paugat:
Dieas ve ceyls qi be van e mal
- 940 E ses lunny zes no pot ni val.
 [F. 92, 20]. En rim doas pronunciatz,
Coas e motz ceyls qe trobatz;
 E paugar vacua per tres,
 Estiers on qe sion mes ~~estiers~~
- 945 Esser porran indifferen.
Parhoucz diretz examen
E pauchuez si mestiers fa;
Savieza III sillabas ha;
 A quatre torna savieza;
- 950 Per aver acort ham proeza,
Siam, diatz, siatz e sia,
Sias, sian e qis volia
 (Car es acostumat de far)
 Hom los poezia retornar
- 955 Ad una sillaba ses plus;
 Ez ayço fay se per alscus,
 Car per figura se permet
 Exceptat en fi de verset.

MARS

3 B

33

4 JEUDI. S. Casimir

63-302

- Ex enay^{zi} ~~zi~~ de loz natura
 960 Hom los desvia per figura.
 Empuro quan ze no s'i pert,
 Mays val e prietz dire cest;
 Quar estiers no son variat
Via, maria, pietat,
 968 Sabiatz, sapiatz ez estias,
Camias, Cammyar e Papias.
 Via per anar a mon albir
 Per amda ~~zia~~^{sia} deu cascus dir.
Diabls e diantres, Liam,
 970 Diabls e diantres sufertam;
Dias, digats e crestias
Gramacias e gardias,
gracias pauzats e gracia
 Per far bon acort ab fallacia;
 975 Bestia pronunciatz e Savia
 Ez ayxi matez digatz avia.
 En lo murg del verset qis vol
Savia tres sillabas Col;
Fazia, dzia direts
 980 En los cas hon los trobarets;
Abraham digatz s'a vos play
 Ez abram si mestres vos fay;

(1) ms. amen.

MARS

34

6 SAMEDI. Ste Colette

65-300

Yzack son payre fon apas

Ab ceyls qui son de semblan cas.

985 Maestre pronunciar deretz
E dir maistre si us voletz.

No cal plus exemples donar,

Car per aquest poyrian trobar

de quantas sillabas seran

990 Li mot que pronunciaran

Per quant que sien lonch o breu.

Per miels declarar e plus leu,

[F. 92, v. 7] Sillaba de grech se deszen

Lasquels vol dire^(e) comprendimen^(e) ~~un mot~~

995 Car ella compren letras motas

Lasquels se pronuncian totas,

So es un accen ez^(en) un tock

E dam vo n per exemple floe,

clar, beil e bo e franc e fi.

1000 Vocals sillaba fay per si

Sejons ques appar a cascu

Per estas letras a, e, o, u

Et i molt^(e) sejons q^(e) es pauzat

En^(e) autre loch e demostrat,

1005 Lay gan lo tractam claramen.

⁽¹⁾ ms. E. t. i. molt.

MARS

38

8 LUNDI. S. Jean D.

67-298

Ayçi tracta de diccio oz oracio.

De diccio tractar derem ;
Mays no pot esser enteriduda
Si primer non es coneguda.

~~Pracios~~ / qui vol dir clar **Oracio's** /

4010 Aytan com ragos de parlar,
Dizen l' Actor c'oracios
Es de motz ordinacios
que cesta sentença nos dona
Perfeitxa, composta e bona,

1015 Com : Peyres lieg ~~ex~~ ⁱⁿ e Guilhems canta
e Johans ritz e Frances planta.

D'oracio dam conoyxença,
Por aver pleniera sciença,
de diccio, car vegets ara

1020 Quez ayçi per l'uny se declara.

La diffinicions de diccio.

Diccios es, segons las arts,
D'oracios la menors parts
Significativa com blancha
Bells e Johans, mayzos e francha.

MARS

36

10 MERCREDI. S. Blanchard 69-296

1025 Per miels dar entendre a totz
Una diccion es es moltz
Don avem clar significat
De cor com sia pronanciat
Segons que paugat es dessus.

1030 E devets may s saber cascun
Que tuij li mot de lors vocals
Prendo los noms totz temps ay tals
Coma mes han ellas del so.

Dels mots plenissonans, semissonans, utri-
ssonans, compolz, dissonans, brencats,
equivocs, sincopats, e accentuals.

• Pax e dez plenissonans so;
1035 Semissonan perdos e fes
Utrissonan vers, cour e mes.
Li mot empost de trop si ajudó,
gar lo significat no mudo
En podo aver so plenier #,

1040 [F. 93, 20] E gant hom se rol mejancior,
Coma que digia debras:
Peyres ta fevols es romas;
Espera digats oz espeyra

MARS

37

12 VENDREDI. S. Maximilien 71-294

- Ez autres acort ablenpeya (?);
 1045 E qir voldra far obra neta ^{o mr. volura.}
 Aytals mots en rima no meta ^{l. volura?}
 gar al legir fan dupte gran
Peyses coma son dissonan
Ez arma, regast e conort.
- 1050 Motz avets qir son d'autre sort,
 Brencats, egivocs, sincopatg,
 E ceyls c'om dits Sinalimphatz,
 E d'autres com veurets escritz
 Li gal accentual son ditoc.
- 1055 Brencats, Si com vesets ayssi:
Amichs totz jorns me fayts cossi-
Rar fort lo metz ella noble -
Ja de midons qez es corte -
Ja e vers lums e fons veraya.
- 1060 A paucs vez hom perho qe playa
 D'agast dictat si encercamen (entercamen?)
 Veus mot egivochs examen:
Verges Maria de cor fi
De prech qe m gardas en la fi
- 1065 Quez ay cells qir peccar me fe
Vizar no m puesca en ma fe.
Prega ton fill qe ete me do
Del regne del cel lo rich do,

MARS

38

14 DIMANCHE. Lætare

73-292

Non quaysq̄ entreu han tuig li-sal.

1070 Veus mots sineopats abretal,
Qi ditz Cabrol per cabizol
Ho vertat per veritat col,
 E ls autres enayxi pauzats.

E veus los mots sinolimphats :

1075 Domne en cuy Diuis volch habitar
Per tal come pogues salvar
L'arm e l cors d'agest peccador,
Garda per totz temps de langor,
Car Diuis t'a dat plenier poder.

1080 Segon romans, volon aver
 Aytal mot pleneyra Scriptura ;
 Mas ges d'ayssò non avem cura,
 Car vueylas usatge seguir
 Per mayz pla lo romans legiz,

1085 Gar leumen tuig per nochalença,
 E mayz soen per nosalença,
 Las vocals pronunciarian
 Enayxi co las trobarian ;
 Per qe no cal escricha sia

1090 La letra ciom no pronuncia ✓
 Usatge doncs seguirz devam ;
 Ceylls mots accentuals dizem

Que leumen cambian lo sen
 Dese quez an mudat l'accent,
 1095 Cosi, mento, vesi, loco,
 [F. 93, v.] Aman, foto, crida, loco !
 Amostran⁽¹⁾ qui si vol attendre.
 Exemple dam per miels entendre :
Tan fort me pony ge li fisso
 1100 De la mort en lo cor me fisso,
Quez a maneyra d'arisso
Guyz li pel del cap me arisso ;
 Veus adonchs ara declarab.

Doctrina d'alcus motz liqual podo
esser dits sinonimats, jassiaco que li
autre philosofe hi ajon fatxa differencia.

1105 L'antich philosofe passat
 Entz amistat[te] e benvolenca,
 Ez amor fero differencia,
 Los qals sinonimats dizem,
 Par .i. per autre nos metem ;
 Per fugir duptes ge trobam
 1110 D'agetz motz totz jorns nos uzam,
 Per que ls havem paugats ayssi

(1) o mostran ?

En les figures atressi;
 Ditzem d'atcus de lor encara
 Si nostre proces dizets empa (sic)
 1115 Lo galentendem proseguir;
 Donchs accent volem dèffinir.

La dèffinicions d' accen

Accens als nothⁿ appar qe sia
 Mas ordenada melodia
 De votz que sobr' una sillaba
 1120 Principalmen totz temps s'acaba.
 Ez es melodia dous xans
 E plazens sos ez agradans
 Per loqual es pronunciada
 Segon dever e governada
 1125 Diccios, qe es cascus motz
 En quant qe diccios es ~~votz~~^{votz},
 Aras ab elevacio
 Ez ~~aptes~~ ades ab depressio,
 Co es a dir oz aut o bas;
 -1130 Pero degus no creza pas
 Que del cant de mozica nos
 Ayssi parlem melodios,

MARS

41

20 SAMEDI. S. Joachim

79-286

Cura

Gar ges d'agel accen no ~~can (?)~~

Mas d'aycell c'orn fay en ~~letran (?)~~

1135

O pronunciant o legen.

lectura,

Dous xan appellam nos accen,

Car axi'corn li'xantador

Mostro xantan la votz major,

Quays per aytal semblant manera

1140

Fay gi sech d'iacen la carrera;

Gar plus fort votz e major fay

Lay o li' accents principals chay,

Ez ayui mateix hon demora

Fay hom de votz major demora;

1145

Ez ayssó mostram per semblança,

[Fogh, 20] Car en blan la votz mays s'enança

que no fay en sem ni en sa. ~~(1145)~~

Autra rayssó mostre que y fa

quey ayxi com vegets de ~~xant~~ xans

1150

Melodios ez acordans

Ab bon pauzat e mays plazens

E graciós a tokas gens,

Ayxi mateix es plazens cauza ⁽¹⁾

qi'ls motz ab loz bon accen pauza,

1155

So es quan be pronunciadas

Et per dever accentuadas

(1) Ms. cā.

Son las paraulas qez hom ditz
 Si qe s n'alegra l'esperitz
 Dels auzens, paugat que gran fruiç
 1160 Non puecan far quar leumen tuiç
 De sol auziz prendo plazer.
 Apres conve del temps saber.

La diffinicions de temps.

Temps es demora e'om deu far
 Competen al pronunciar,
 1165 La qals per dever ajustada
 Ez a l'accent ez aplicada,
 Car d'ela pren tot son cabal.
 Us motz un accent principal
 Deu aver ses plus tota via,
 1170 E quantes qe sillabas sia;
 Car per agell es governatz
 Ez es principals appellatz;
 Qar per agell es conegutz,
 Regitz, format ez entendutz
 1175 Cascus dels motz e'om ditz parlan
 Ez aqui major e pus gran
 Alongamen fay hom de votz

MARS

43

24 MERCREDI. S. Gabriel

83-282

- Gan be pronuncian los motz
 Que non fay hom a nengun greus,
 1180 Gan aqest es simples e breus,
 Segons qu'es declarat en jos.
 Empero si la dicciot[5]
 Dos o mas sillabas conte,
 Cascuna son accen zete
 1185 E per ço lunya vetz no men
 Mays un sol principal accen
 Le gals degus temps no. l. scapa
 E l'autre qe men ez arapa
 Son tuz appellat accen greu.
 1190 Gan aqest ha sol .i. temps breu,
 Breus temps es aqell on s'acaba
 Una votz oz una sillaba
 Al pus breumen qe dir se pot,
 Car ray cutxos e de gran t[ro]t,
 1195 Coma qui tot⁽¹⁾ ditz c, b, a;
 Pero l'accens principals ha,
 Car guarda los motz, .i. lonch temps,
 So es dos breus q' estan ensemps;
 [3.º gk, v.º] Lonch temps als no es finalmen
 1200 Mas de dos breus ajostamen;
 (1) Il semble qu'on ait écrit d'abord totz.

MARS

44

26 VENDREDI. S. Ludger 85-280

~~Cor. tantz.~~

Per qe dos tantz⁽¹⁾ meton la punya
En un accen lonch qe no punya
Qren dos breus ad accentuar ;
Car gi vol be pronunciar

1205 Bres pas sus le pas qe retarda,
Aytan la rotz si l'accen guarda
Coma desus la terça fay.

Del accen lonc agut e breu e de los
asetriamen.

Engeras deretz saber may
Que nos segons romans avem

1210 Tres accens ez apells tenem

Lonch ez agut qe son engal
De temps, per qe son principal
E coma capdel e senyor
De totz los motz governador ;

1215 Pero degus no reyg ni guida,
Mays solamen en la partida
hi deu passar dejus sos dechs.

De gasanyar es estatz pechs
Le terç accens qe ha non greus,

1220 qar un temps ha solamen breus

(1) Cor. ~~tantz~~ tantz.

MARS

28 DIMANCHE. Rameaux

87-278

48

E pus aver non pot ni poch
Per que no scay en .I. cert loch
Ans ray com vagabons per tot.

En lo comencamen de mot

1205 Accens principals non es pres

Si de dos sillabas non es,

Ayssi no cal d'una parlar.

L'accens lonchs vol tos temps estar

En la sillaba penultima

1210 E l'agutz no part de la cima

Del motz, ço es de la derreira

Sillaba, ço es la maneyra

Del nostre parlar en romans

Coma regonoyt, adimans,

1215 Amar, dezios, eflegiz;

Aytan vol penultima dir

Coma ceylla qu'es en l'ostal

Denan la sillaba final,

Coma salvayres e regina

1220 E bella cosa Catarina, (ms. Catina)

Verges e calandres e dona,

Ribatges, vergera, Garona,

Jay tenson cara festa

Composta, umena, tempesta,

MARS

30 MARDI. S. Jean Clim.

89-276

46

- 1225 Maria, sozor e natura.
El mieg de Salvayre s'atura
La penultima, soes a lay
Hon vezet la sillaba vay;
E'l re es la final sillaba
- 1230 Denan le gals le vay s'acaba;
Es ayai trobs (sic) que la rima
[F. 95, 2] Han longa per la penultima,
Losquals hom pot haver per us.
Si d'una sillaba ses plus
- 1235 Es la diccios, adonchs pren
Les camiar agut accen;
Le grius se met perll tot apleg,
Si'l principals no y es per dreyg,
Car jes aqui metre no s'aura
- 1240 Hon gardaretz accen e pauza.
Ayso poyrets trobar en jos,
qant ajam tractat dels bordos,
Dels quals ayssi tractar volem,
qar estiers mostrar no podem
- 1245 Cobla ni rim segon qe's tayn,
qar d'agell prendo lor gajayn;
E de rim pot Cascus vezer
Per loz⁽¹⁾ e de cobla lo ver;

(1) Sic ms.

É car es tart cauza sabuda

1250 Per altra que no's conoguda, ⁽¹⁾ ~~mi conoguda~~

Ayssi mostzarem de bordo

La sua declaracio.

Pus qu'es aquesta partz complida,

Sec se la segonda partida

[Segonda Partida]

La diffinicions de bordos

1255 Bordos es una partz de rima
qui en XII sillabas fay rima
É la razits d'exen a quatre
É no. l' deu hom del plus abatze,
Sino zet (zic) empeut o bioch.

1260 Regularmen en aquest loch
É en semblan es entendut
que l' bordo en accen agut
Deu finiz, al qual assignam
Certas sillabas e donam;

1265 Car si per accen breu s'acaba,
Le versetz creys d'una sillaba;
Ab 1X sillabas car s'agenssa ⁽²⁾
Bastos, car ha laja parensa.
Tot es -I. can dizem Bordos,

1270 Bordonetz, Versetz e Bastos,

(1) ~~mi~~ conoguda. (2) No. ? cf. Gatin-Arnoult, 2, 102.

AVRIL

2 VENDREDI. Vendredi-Saint 92-273

Que vers los appellon alcus,
 Mays d'ayssò no crezem degus;
 A differensa del dictat
 Son tal menor vers appellat;

1275 Quatre sillabas ha cascus
 Dels sequens bordos e no plus.

De bordos de quatre sillabas.

Gutz horn se dol

E n'ha gran dol

Can ve que mor

1280 Ceyll qui de cor

Amo fortmen

[3095, v^o] E si bordos ab greu accen
 Mesclatz ab ceylls qu'en la fi teno
 Accent agut, adonch zebeno

1285 Mays una sillaba li greu;
 Ayssi li Vessz⁽¹⁾ o podetz ten
 Ez esta rayso no us [e]scape:

Lo cor me part

Car me soy tart

1290 Reconegutz

Dels bes parqutz

(1) Sic ms: i l. vezer?

AVRIL

(49)

4 DIMANCHE. PAQUES

94-271

Per ma follia.

Car yeu solia

Per mas ricatz

1295

Essez presatz

E temutz fort ;

Encar al port

Prevols soy ara ;

Cascus la cara

1300

Cantost me viza,

Puys una viza

O tal matras

que m ferr detras

Cascus me lansa ;

1305

Mays no m'acora

que fers de lansa

que mi transfora

Lo cor el cors

Li envejos ~~traha~~ mors

1310

E verenos

Coma poysos

Dels vilas motz

que m fan jos votz

Per maestria.

1315

Cascus dels seguens V ne lia.

AVRIL

30

6 MARDI. S. Prudence

96-269

Dels bordos de V sillabas.

1320 Las en mon joven
Era per la gen
Temsutz e presatz
E puyt appellatz
Per los grans senyors
E mantas honors

Ab gran reverenssa
E ma benvolenssa
Volia cascus ;

1325 Mas ara degut
De mi non ha cura
E vesser ~~nom~~ cura,

no: m /

1330 Car endevengutz
Soy vielz e canutz
E en frevoleza ;

Ans ma vida peza
Als meus e a tropz
Que prendon lor ops
Tot jorn de mos bes.

1335 Cascus dels siguens de VI es.

Dels bordos de VI sillabas

Senyer Dieus Jhesu Christ
[3o 96, 2o] qui cel e terra fist,

AVRIL

8 JEUDI. S. Gautier

98-267

Ez el mon dexendiest
Per amor e nasquist

1340 Per nos de peccat trayre
de la Verge, ta mayre,
trauca mon cor e fen
Ab tal regardamen

Corn regardest Sen Peyre,

1345 Quan se tirech arreyre
Lo heu sant nom nequan
Per paor queix ach gran,
Per so queix ab dolor
Ab lagremes e plor

1350 De gran contricció

Ez ab confessio

Me puesca demenjar
Dels peccats e lavar;
Puys fer me del estoch

1355 D'aquel beneyyt foch
Del ver sant Spirit
Del qual foron ferit.
L'apostol e tocat
E fortmen abraçat.

136 De VII sillabats pren compas
Casens di aquests que son albas.

150
(52)

AVRIL

10 SAMEDI. S. Macaire

100-265

Dels bordos de VII sillabas.

Aylas ! no'm pusch dar conort

qartot forn vau a la mort ;

Per forza m'es de moria

1365 E ja no'y pusch diffugiz,

Pueys no say vas on me lenga ;

Empero, ques que m'arenga,

Cert es qui qu'ieu ades p'endray

seym c'aure feyt dessay ;

1370 Per qu'eus prech, Verges Maria,

que'm siats capdell e guia

E adonchs per mi pregar

Vullatz lo vostre fill car

quiel, per sa gran passio,

1375 Dels malo ques ay faytz me do

Perdo.

Del nombre di ueyg sillabas so

Li siguen versset atressi,

Con cagl qui son pauzat ayssi.

Dels bordos de VIII sillabas.

1380 Tant veig lo mon pres e liat

Per ergull e per vanetat

Per frau e per gran Cobeletza

que lunys homs couens mi promesa

AVRIL

(53)

12 LUNDI. S. Jules

102-263

1385 A son par huy no vol tener,
Don vey mant home dechaser
Pledayan e son be despendre
E en les cortz totz jorns contendre
 [F. 96, v] E dir e augir mans obratges;
Per que le mons es tan salvatges
 1390 que'l payre al fill ha regart
E'l fill al payre d'autra part
E soen may's que d'un estrayn;
Si'lunya cauza vos ~~sofrazch~~ sofrazch,
A penes compte no façats
 1395 Diamich ni parent ques hajats,
Per quantque sia poderos;
Car mantenen pus sofrazchos
Se fenyera que vos non etz;
Mays a prestar per onze detz
 1400 E d'autre non dira de no,
Solamen que bon gatge do
O d'oretatz lo veran rich.
Appar donchs per ço que yeu dich
que tot lo mon eruyts abraçta;
 1405 Humilitats no sap que's fassa; (Tab)
Huy renya per tot cobereça,
Mercei dejos terra s'es mesa,
 1430 C' destreg Car ab teg

AVRIL

14 MERCREDI. S. Tiburce 104-261

Fraus ez engan per tot se pauzo
E leyaltat e fes s'enclauzo;

1410 Enveja coz per totes parts
El say e lay fer de sos darts,
que us no pot aver deffenssa;
Caritat, amors, conoy^{ss} s'enssa
al bas estan coma sirventas

1415 Dolentas.

Rimas de IX belas ni gentas
No reputam, car bell no ca
Bordos de (sic) IX sillabas ha;
E que no puesa bell cazer.

1420 Clar hu podets ay^{ci} ~~se~~ veser.

Dels bordos de IX sillabas.

Mayres de Dieu, los meus pres enten
E ab ton fill tu donna m de ssen,
dels fals enemich~~es~~ que no m'engane
Ni per son barat m'arma no pane,

1425 Mas si el rim son multiplicat,
Assatz podon cazer en grat,
Segons c'ayxi podets trobar,
Los gals a VI pot hom tornar:

Lo mon veig mal adreg ~~per destreg~~

1430 E destreg car ab leg

AVRIL

16 VENDREDI. S. Fructueux 106-259

~~1432~~ Car ab ley frany hom drey per naleg.
 A VI lo pot hom convertir,
 Segons crayssi podets legiz:

Lo mon veg mal adrey
 1435 E destrey Car ab ley

~~1435~~ Frany hom drey per naleg.
 Per mils proeziz e pus drey,
 Mostram vos celo que so de detz,
 Losquals ayssi vesser podetz.

~~1435~~ [3° 97. 2°] Dels bordos de X Sillabas.

1440 Dieus qui muyren perdonetz al layro
~~1440~~ Jus en la erolz aut rejax lo rich do
De Paradis, la mi' arma salvatz
Els meus forfaytz, senyer, me perdonatz.
 Cascus d'aquests XI n'empara,
 1445 Ayssi veger ho pots ara.

Dels bordos de XI Sillabas.

~~1445~~ Sia diligens, Javis e coratjos
Pros e arditz e fortz e vigoros
E de bon azberch (sic) garmitz de fina molla,
Qui vol gazarhar d'aquest mon la batalla;
 1450 L'elme ni l'escut, l'espaza ni la lanca.⁽¹⁾

(1) Ici un signe comme ette.

160
56

AVRIL

18 DIMANCHE. S. Parfait

108-257

Dels bordos de XII sillabas.

~~1450~~ Pus avem dels bordos parlat
D'onze sillabas e tractat,
Lo compas mostrar nos cove
que XII sillabas zete

1455 On ser salut de nostras armas

~~1455~~ Declatrazem las dichas armas:

L'azbench es formatz e ferroz de lafe

De Dieu, nostre Senyor, que santa gleya ve

E l'elme es temors de Dieu c'om deu aver

1460 Nuy e jorn en son cor, etc.

~~1465~~ Dieus nos arme si el platz
D'aycestras azanduras.

Delas diversas manieras de bastos e prin- cipalmen dels principals.

Bastos avem de tres naturas

Coma principals, empeutatz,

1465 E ceyll c'om nomna brocatz;

~~1465~~ Principal son tuyg li versset

Cant hom principalmen los met

E no fan empeut ni broch

Segon que par en aquest loch:

1470

Mon cor se mor,

AVRIL

20 MARDI. S. Gaspard 110-255

~~1470~~ gar per luy for
Mudar ne estar
No puesch ri far ;
Forfaytz le faytz
Contra Dieu laytz,

1475
~~1475~~ Auzen, vizen
E consenten,
Trop mats corals
Ayzi com fals

1480
~~1475~~ Per que dese
Preeh Dieu qui m fe
Que m do pardo
Cum al layro
El do.

[Fog. v.] Mon cor se moz, veus I pardo
1485 De quatre sillabas, lo qual

Apellam verreset principal,
Car principalmen hom lo pauza:
Testimoni fan d' esta cauza

1490 Li altres bordos qu'en ditz aqui (sic)
~~1490~~ Car per luy for, ez enayzi
Dels autres seguens entendatz.

Dels bordos en pentatz

Aquel bordos es empautatz (sic)

AVRIL

22 JEUDI. Ste Opportune

112-253

Dougues quant en pauza se met
 1kgs D'alcun principal bordonet,
~~1kgs~~ Per que d'acort fassa gran festa
 ab la fin d'aquel on se vesta
 o d'ayceylls que may's pres l'estan,
 Aprop o de la part denan
 1500 O de las pauzas que reteno
~~1kgs~~ O del tot ab ellas s'areno.

Ayssó pot clar vezer cascus
 Quan ditz: Mon cor se mor layssus.
 Aquell mon cor enpeuhatz es,
 1505 Pero, quand ab se mor es mes,
~~1kgs~~ Tot ajustat principal sona;
 Pero tot ayssó miels nos dona
 Complidamen aquesta cobla
 On hom soen la rima dobla:

1510 Ment hom veg ques ad altres defen
~~1kgs~~ So ques apley fay tot jorn e cosen,
Quays presumen gaes acabatz homs sia,
Celan sos crims ab aytal maestia;
~~1kgs~~ ^{1kgs} pot estar doncs ay cell qui Plasmaz
 1515 Vol se don hom lo pot ocauzonar,
~~1kgs~~ Car feys ^{(or) apar} ~~apar~~ qui repren am so vol
Los autres faytz e'l contrari far vol
e col.

160
(59)

AVRIL

24 SAMEDI. S. Gaston

114-251

- E si lay on esser no sol
1520 Regularmen deguna pauza
~~1521~~ Nom d'empentat per so no pert;
E paugam vo'n exempli cert
Per ço que d'aquesta scienssa
ajatz plus certa conoyxenosa:
1525 Totz homs es duptatz e prezats
~~1526~~ E honratz fort per sa riquesa;
E s'il fayl es fatz appellatz
Per quant ques haia nobleza
Preza de pretz o de linatge.

Dels bordos brocatz.

- 1530 Bordos brocatz pren lengatge
~~1531~~ De broch, car d'aqui's desen,
Le galb a prop lo complimen
Del basto principal se met
[Fº 98, 2º] E per si metea fa versset,
1535 ~~1536~~ ¹⁵³⁶ que pauc ni pro no li cal
~~1537~~ Compliz lo bordo principal,
Si doncs en sentenssa no fay
Segon com podetz vezer lay
Can ditz: perdo, e pueys: el do,
1540 Cascus fay brocat bordo;

AVRIL

26 LUNDI. S. Clet, p.

116-249

~~1440~~ Apres gan ditz en autre loch:
E col, fay examen biocch.
 E pot sols esser oz ab par,
 Ab acort o ses acordiar;
 1545 D'una sillaba pren sosteyny
~~1445~~ E al may tro quatre siempny;
 A mens pero se deu abatre
 Can li principal son de quatre,
 Car si per dever no si abayxa,
 1550 Tantost lo seu propri nom layxa.
~~1450~~ Passar no dero la meytat
 Del principal li biocat
 Car trop es enuioza cauza.

Ayçi tracta de las pauzas.

Ayçi rotem mostrar qu'es pauza,
 1555 Laquals pot esser cossirada
~~1445~~ En dos maneyras e pauzada
 Cant al legr pochadamen
 Per aver clar entendimen
 Per co c'om ditz e pronuncia;
 1560 L'autra vezets c'om fa tot dia,
~~1450~~ Pontan e verses e chantos,
 Gan en atous lochs dels bordos
 E de las coblas far core,

AVRIL

28 MERCREDI. Ss Martyrs d' Af. 118-247

Giran ez empenyen l'ale,

1565 Algunas artas alienadas
1565 Segon dever pronunciadas
ab bon accen per bel caser.

Si clar voletz pauza saber,
ges als non es mas ponchs leyals

1570 Suspensius o plas o finals;

1570 È d'aquí pauza suspensiva,

Finals e plana se deriva,

De la qals podetz vezer ara

Segon que sentença declara:

1575 Qui no sab retener la lengua

1575 greu sera c'om mal no li'n prenga

Per q'om la deu refrenar fort. o

La suspensiva pren son port

Can ditz: qui no sab en la fi;

1580 al senyal ques ha prop de si

1580 (Un ponch ab la verga tenduda)

Az enssus) es tost coneguda,

gar aver deu ~~kaver~~ aytal figura.

En lo segon basto stratura,

1585 gar ditz: greu sera, que la plana,

1585 ~~1585~~ laquals de son es mayt certana,

Hom la pot conoysser ades

al ponch que l' vezem estar pres.

AVRIL

30 VENDREDI. S. Eutrope 120-245

[F. 98, v.] Tot pla ses outra maestria

1590 La finals en lo terc se lia,
~~1590~~ Can^o ditz per com la deu, la qual

Hom conoyx al sieu ponch final
Amb ~~///~~ una ⁽²⁾ virgüeta que bayxa.
Perfietcha sentença e bona

1595 Car perfietch entendemen dona

~~1595~~ Es de major actoritat
Per que requier lo ponch doblat,
Si be mas d'u nos hom tengutz;
Mas lonchs uzatzes nos adutz

1600 Ad aysso far ~~com~~ ^{c'om} deu tener.

~~1600~~ Aquestes podon loch aver
En cascuna part del bordo.

Ses necessitat non es bo
C'om pauxe que, par, ~~que~~ ^{gar} ne quant

1605 Ez autres motz d'aytan semblan

~~1605~~ En fi de principal versset;

Pero si l'vubs aqui se met
E l nominatius al seguen
E l'acuzatius exxamen

1610 O pel contrari, no y ha ~~///~~ vici,

~~1610~~ gar no s pot aquest beneffici
Degus payrar per que l tenem.

(1) Ms. con. En la fi de cobla devem a
(2) It y a, avant una, l'abreviation I.

MAI

(63)

1 SAMEDI. Ss Philippe et J. 121-244

- Pauzar final e plana cauza,
1615 Car de bon sen deu esser clauza;
~~1615~~ Estiers non es drechuriera.
É arem per altra maniera
Pauza segon qu'es atenada
Es adonchs vol esser pauzada
1620 La suspensiva en lo mieng
~~1620~~ De versset per alcun perficieng
Com d'atenar un pauc recobra.
En fi de bordo totz temps obra
La plana q' autre loch ^{no} requier;
1625 Mas la finala la fi requier
~~1625~~ De cobla, ^{car} q'an agi's repauza.
Tutz temps la suspensiva pauza
Se met en la quarta sillaba
Q'an le bordos am x si acaba;
1630 É si tant es que sia d'onze,
~~1630~~ Crezem qui en la quinta si afonde;
É gan plus aut é xllle pueja, ^{(1) sic; l. d.}
D'estar al mieng loch nos enveja,
Segon q' ayssò nos par assats
1635 Per los verssets q' avem passats
~~1635~~ Lassus gom tractem de bordos.
En lo mieng dels autres bastos
Aqesta pauza pot estar
q'i's vol si cascus nombre par

MAI

(64)

3 LUNDI. Inv. Ste Croix 123-242

1640 Rele de sillabas qu'estiver

~~1640~~ Novegem que y faça mestiers;

E li nompar nombre nos ret,

[Fogg, 20] Coma gan es de V a VII,

D'aytal versset es trop squiva

1648 Aquesta pauza suspensiva.